אתה והלירה

מאת יגאל לביב

תשלומים שחורים במזומן במלטשות היהלומים

עובדות מאלפות על המהרחש בתעשיית היהלומים עולות מתביעה כספית, שהוגשה בבית־משפט השלום בתל־אביב (תיק 19491/78), על־ידי יורשי המנוח **עזר בלפור** נגד היהלומנים **צבי סנדיק ואליהו ששון בורוכוב.** התביעה היא על סך 150 אלף לירות.

המנוח עזר בלפור ואליהו בורוכוב עבדו כמנהלי־עבודה במלטשת יהלומים של צבי סנדיק, שנוהלה על־ידו. באוגוסט 1976 החליטו בלפור ובורוכוב להקים שותפות בלתי־רשומה בחלקים שווים, שבמיסגרתה ניהלו את עסקי לימוש היהלומים. סנדיק סיפק לשותפות חומר־גלם ללימוש, והשותפים דאגו לעיבוד החומר במלטשה, לתשלום שכר־הפועלים ולניהול המלטשה.

על פי המקובל בעסקי־היהלומים, משלם ספק החומר המעובד למנהלי המלטשה תשלום השווה לשכר עבודת־הפועלים, בתוספת 120%. התביעה טוענת כי כך היה גם ההסדר הכספי במיקרה הזה. כן נטען כי המנוח בלפור ובורוכוב היו אמורים להתחלק שווה בשווה בריווחי השותפות.

השכר לפועלי־המלטשה שולם בתשלומים. בסוף כל חודש שולמה לכל פועל מקדמה בסכום קבוע, המבוסס על משכורתו המשוערת. לאחר מכן נערך חישוב מדוייק של משכורתו, המבוססת על כמות האבנים שליטש. ממשכורתו הסופית מופחתת המקדמה שקיבל, והיתרה משולמת לו ב־15 בחודש שלאחריו, בשני תשלומים שווים. מחצית מועברת לחשבון הבנק שלו, ומחצית משולמת לו במזומן.

לטענות התובעים שולמו לפועלי המלטשה בחמישה חודשי קיום השותפות יתרות־שכר במזומן של 250 אלף לירות. על סכום זה היה חייב סנדיק לשלם תוספת של 120%, היינו 300 אלף לירות, ומחצית מסכום זה הגיעה לתובעים כמחצית ריווחי השותפות. התובעים קיבלו רק חלק מסכום זה, כאשר הנתבעים לא כללו בחישוב הכנסות השותפים את התשלומים ששילמו במזומן, וכן חישבו את התוספת לשכר לפי 80%, ולא לפי 120%.

בכתבי־ההגנה מכחישים הנתבעים כי הם חייבים לתובעים דבר, ומכחישים כאילו יש תשלומים במזומן מחוץ למיסגרת הרגילה.

אם האמור בתביעה זו נכון, הרי שקרוב ל־40% מהמחזור הכספי של מלטשות היהלומים נעשה במזומן, ולא משלמים עליו מסים כלשהם.

טוס ללונדון עם כרטיס לניו־יורק

המחירים החדשים של טיסות מישראל יצרו מצבים מגוחכים. כרטיס הלוך־ושוב ללונדון במחיר קבוצתי, עולה 7,301 לי־רות. מי שקונה בלונדון כרטיס הלוך־ושוב לישראל, רגיל וללא הגבלת תאריך, ישלם רק 4,480 לירות.

למה? ככה. כרטיס רגיל מתל־אביב ל־לונדון בכיוון אחד עולה 415 דולר. כרטיס רגיל לניו־יורק בכיוון אחד עולה 365 דולר. נראה ש„אל־על" אינה יודעת ש־לונדון קרובה לתל־אביב יותר מאשר ניו־יורק.

מה יעשה ישראלי נבון, הטס ללונדון לעיתים קרובות? יקנה כרטיס רגיל ב־כיוון אחד לניו־יורק, ויטוס בטיסה 015, העוצרת בלונדון. שם יקנה כרטיס רגיל לונדון־תל־אביב־לונדון, שמחירו 225 דולר, וכך יקבל במחיר של 590 דולר כרטיס מתל־אביב ללונדון וחזרה, ועוד כרטיס נוסף מתל־אביב ללונדון. (הוא יפסיד את הטיסה מלונדון לניו־יורק, ברדתו בלונ־דון. את המיזוודה שלך עליך לקחת, כמו־בן, ביד, כי אין אפשרות להורידה ב־לונדון.) אגב, אם יעדיף לחזור ארצה מלונדון בשבת, יוכל לקנות בחברת „בי־אי" הבריטית כרטיס הלוך ושוב, מ־לונדון לתל־אביב וחזרה, במחיר של 150 דולר, או פחות מ־3000 לירות, בתנאי ש־יטוס בשבת.

המחירים הגבוהים של „אל־על" ל־לונדון בולטים בייחוד בהשוואה למחירים הזולים, שניתן לטוס בהם למקומות אח־רים באירופה. ניתן לטוס בטיסות קבו־צתיות לשווייץ במחיר של 5257 לירות, לליסבון במחיר של 4973 לירות, לפאריס 6005 לירות. הטיסה לפאריס עולה היום (לירות לקילומטר) בשליש יותר מאשר הטיסות לניו־יורק. טיסה זולה לניו־יורק עולה כיום (הלוך ושוב) 499 דולר, או כ־10 אלפים לירות. השוט שהכריח את החברות להוזיל את הטיסות מעל האוק־יינוס האטלנטי הוא החברה של לייקר, ונראה כי יש לצפות שהיא תתחיל לטוס מעל לים התיכון כדי שחברות־התעופה יוזילו גם את המחירים ללונדון ולפאריס.

כמה מרוויח מורה בתיכון?

מחנך בתיכון שלח אלי את תלוש מש־כורתו. הוא עובד במישרה מלאה, סיים אוניברסיטה ונושא תואר בי־איי. כן הש־לים עוד שתי שנות לימודים גבוהים ל־קבלת תעודת־הוראה. היינו, יש מאחוריו שש שנות לימודים אקדמאיים. הוא נשוי ואב לשלושה ילדים (על כך הוא מקבל תוספת של 10 לירות לחודש!)

משכורתו עבור מישרה מלאה היא 4,557.30 לירות ברוטו. מנכים משכר זה מס־הכנסה (351 לירות), ביטוח לאומי ו־קופת־גמל, ובסך־הכל משתכמים הניכו־יים ב־877 לירות. המורה מקבל נטו עבור חודש של עבודה מלאה 3,679.79 לירות.

שאלתו: כיצד היה שר־האוצר חי מ־משכורת כזו?

מיהו אבי אלון?

הישראלי **אבי אלון** הוא דמות ידועה בתל־אביב. כבעליו־לשעבר של מועדון־הלילה „אל־מאצ'ו", וכאיש־עסקים ה־שולח ידו בכל, הוא גם אחת הדמויות המופיעות לעיתים קרובות בטורי הרכי־לות, כאיש־חברה מצליח. מי הוא אותו אבי אלון?

כתבו לעניינים פליליים של „מעריב", **אבי רז**, פירסם ביוני השנה סידרה בת שלושה מאמרים על הכנופיות, המוציאות כספים במירמה באמצעות המחאות מזו־ייפות. כנופיות אלה פעלו בעיקר בלונדון („החוג ההונגרי"), ובישראל. רז סיפר כי בינואר 1975 הגיע ארצה אדם בשם **צ'ארלי**, שיצר קשר עם ישראלי בשם **אברהם ציטרינבוים**, לשעבר תלמיד־ישיבה מבני־ברק, שעשה שמונה שנים בניו־יורק.

צ'ארלי ביקש מציטרינבוים שיסייע לו למכור המחאות־בדולרים, ותוך כמה ימים נמכרו במאות אלפי דולרים המח־אות, שהתגלו אחרי כמה ימים כמזו־ייפות. הנפגעים בבני־ברק, כולם חרדים, הקימו ועד־פעולה שנציגו טס עם ציט־רינבוים לניו־יורק לאתר את צ'ארלי.

נוצר קשר, ובפגישה טען צ'ארלי כי לא ידע שההמחאות מזוייפות, והבטיח ל־החזיר את הכסף מייד. הוא יצא עימם לבנק, ונעלם בדלת אחורית, והפעם לא התגלה עוד.

ציטרינבוים נעצר במאי 1975, ועימו קרוב־משפחה, **רפאל בטלר**, תלמיד־ישיבה. הם סירבו להוביל את השוטרים רוכשי ההמחאות. המישטרה גילתה כי מקור ההמחאות בזיוף של „החוג ההונ־גרי" בלונדון, שראשיו, **הנרי אוברלנדר וליונרד גילרט**, הורשעו ונדונו לשנות־מאסר רבות על הפצת המחאות בנקאיות מזוייפות במיליוני דולרים.

אגב, בנובמבר 1967 נעצרה אשה בשם **גבי רוזן** בנמל־התעופה לוד, ועימה המ־חאות מזוייפות מאותו זיוף של „החוג ההונגרי", שנועדו לדרום־אפריקה, כחלק מ**ההונאה הנדולה של חבורת־הכרס. צבי פאר ושטייננקה**, שחוציאו שם חמישה מיליון דולר במירמה. גבי רוזן אמרה כי קיבלה את ההמחאות מידידה **בוריס לווין**, ונגד שניהם הוגשו בארץ כתבי־אישום.

ולמי שלא ניחש — ציטרינבוים הוא אבי אלון. מתלמיד־ישיבה הפך מפעיל מועדוני־לילה.

אמנון אבני, מי שהיה שותפו של אלון בהפעלת מועדון „אל־מאצ'ו", טוען כי אלון חייב לו עד היום 50 אלף לירות כנגד המחאות שלא נפרעו. לאלון עוד שיטה לנצל ידידות. כאשר יצא עם הדיילת **ספיריט** („ספי") **דבני**, נהג לנהל שי־חות טלפוניות בינלאומיות מדירתה. כא־שר הגיעו חשבונות הטלפון בסך 35 אלף לירות, סירב לשלמן, והוגשה נגדו תביעה משפטית ואף צו עיכוב־יציאה מן הארץ. בהליך המישפטי טענה ספיריט שהחוב הוא שלו. הצו מנע ממנה לעבוד כדיילת, ו„אל־על" עמדה לפטרה בשל כך. רק אחרי תחנונים רבים הסכים אלון להחזיר חלק מן הכספים, וספיריט ניצלה.

אלון עצמו אישר כי שמו האמיתי הוא ציטרינבוים, אך הכחיש כי הוא חייב כספים כלשהם.

אשרה הקמת מרכז התיקשורת בירושלים

מרכז ההשקעות אישר את הקמת מרכז־התיקשורת בירושלים, בהשקעה כו־ללת של 9 מיליון לירות. המרכז יציע לחברות הטלוויזיה- מערכת ציוד אלק־טרוני, עם חיבור ללווין באמצעות עמק האלה.

מנהל המרכז, **מיכה שגריר**, מחברת „סרטי קסטל", מסר כי הזמין מצלמות־כתף אלקטרוניות של „אר־סי־איי", ש־יזם שגריר
ציוד חדיש

מחירן 45 אלף דולר לכל אחת, לעומת המצלמות הישנות, שמחירן 300 אלף דולר האחת. המרכז כבר התחיל להכשיר מיבנים, ב„בית מוצרי נייר" ירושלים. ה־משקיעים במרכז הם הקבלנים הירושל־מים האחים **כדורי** (20%), „סרטי קס־טל" (37%), המשקיע הקנדי **מוריי גולד־מן** (20%) ועל היתר יש משא־ומתן עם קונצרן „כלל" ואחרים. ההשקעה מהון עצמי היא 4.6 מיליון לירות.

תרגיל חוקי על חשבון האוצר

האוצר התקין תקנות, המאפשרות ל־חברות העוסקות בשכר־מכר או בשכירות רגילה של מכוניות שלא לשלם 25% ממס הקניה על המכונית החדשה, בתנאי ש־היא תושכר לפחות במשך שנה וחצי. ה־הנחה הזו באה למעשה במקום הפחת על מכונית, הנותן ניכוי של 25% אחרי שנה וחצי, לחברה המוכרת אוטו חדש כעבור זמן מה. כדי שחברה, העוסקת בהשכרת־רכב, תקבל הנחה זו במס־הקניה, עליה להשכיר את המכונית שהיא קונה לפחות לשנה וחצי, ועל כך מבוססות כל החברות להשכרת־רכב, החל מ„הרץ" ו„אבים" וכלה בחברות שכר־מכר כמו „כללית" או „תיפארת המכונית" או „רץ".

לאחרונה החלה לפעול בירושלים חברה בשם „ק.פ.ר.", העושה תרגיל מחוכם ב־יותר. היא מציעה לאנשים מכוניות חד־שות במחיר הנמוך בעשרות אלפי לירות מן המחיר הרגיל, אם יקנו את המכונית בצורת שכירות.

מכונית אמריקאית עולה בערך חצי מיליון לירות. ההנחה של מס־קניה נו־תנת לחברה, המצהירה כי היא קונה את המכונית לצורכי השכרה, 75 אלף לירות. היא מציעה לקונה את המכונית ב־450 אלף לירות, מזה 425 אלף לירות מייד והיתר ב־18 תשלומים של אלף לי־רות לחודש, עם ריבית נמוכה. כך ניתנת המכונית לכאורה בהשכרה, החברה מק־בלת את כל כספה מייד, מרוויחה כ־25 אלף לירות על כל מכונית מחלקה בהנחה של מס־הקניה. הסיכון של הקונה: ה־מכונית נשארת על שם החברה המשכירה־כביכול למשך שנה וחצי, ובכל מיקרה של תקלה כספית יעקלו את המכונית והוא יפסיד את כספו.

אשר מיגדל־דירות ב„דיזנגוף סנטר"
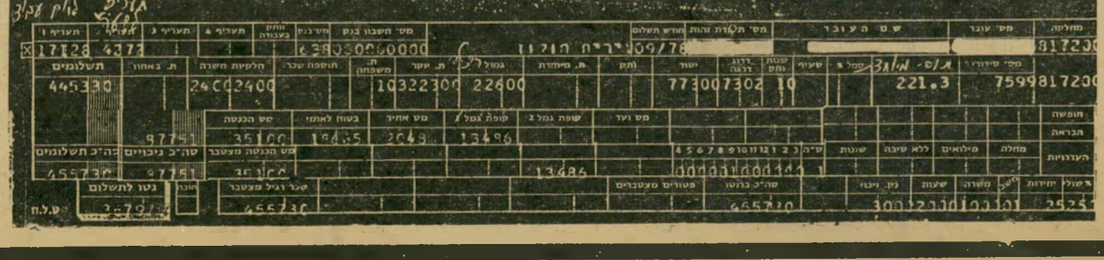
הוועדה המחוזית לבניין ערים אישרה הקמת מיגדל־דירות ב„דיזנגוף סנטר". אושרו לבנייה למגורים 16 אלף מטר, שהם 140 עד 160 דירות. הקמת מיגדל־הדירות כבר החלה.